Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Burgerinitiatief ‘Geef Utrechters méér invloed’.

Beleidsveld	Participatie
Organisatieonderdeel	
Opsteller	Gert Dijkstra, namens EenUtrecht
Kenmerk	9545218
Vergaderdatum Raad	23 december 2021
Geheim	Nee

Burgerinitiatief ‘Geef Utrechters méér invloed’.

De initiatiefnemer stelt de gemeenteraad voor te besluiten om de volgende vier uitgangspunten van participatie bij projecten toe te voegen aan de bestaande ‘Participatie- en inspraakverordening gemeente Utrecht’ (besluit gemeenteraad d.d. 2 juli 2019; vastgesteld d.d. 21 november 2019):

[Beschrijf zo concreet mogelijk de gevraagde beslissing. Welk(e) besluit(en) wil je dat de raad neemt? Wees kort en duidelijk.]

1. [Beslispunt 1]

Bij gemeentelijke projecten altijd ***eerst*** met belanghebbende Utrechters (bewoners, gebruikers en buurtondernemers) als gelijkwaardige gesprekspartners om de tafel te gaan, daarna pas met marktpartijen.

2. [Beslispunt 2]

Met hen alle informatie ***transparant*** te delen, net als met marktpartijen.

3. [Beslispunt 3]

Hen het recht te geven ***voorstellen*** in te dienen die in het project gelijkwaardig worden onderzocht.

4. [Beslispunt 4]

Aan te geven waar in het project de Utrechters wél een ***beslissende stem*** hebben.

[Werk deze beslispunten verder uit op pagina 2.]

De initiatiefnemer,

Gert Dijkstra,
namens EenUtrecht.

Samenvatting

[Wat is - in enkele zinnen en eenvoudig en helder beschreven - de kern van het besluit dat / de besluiten die je de raad vraagt te nemen?]

Utrechters méér invloed geven bij gemeentelijke projecten. Dat is hard nodig omdat de huidige inbreng en invloed van Utrechters bij projecten die de eigen leefomgeving raken onvoldoende is. Daarmee wordt geen recht gedaan aan het belang van deze Utrechters ofwel het lokale (sociaal) eigenaarschap en ook niet aan de buurt- en ervaringsdeskundigheid van al die Utrechters die in of nabij het betreffende project wonen, werken en studeren.

Dan gaat het over al die projecten (veelal ruimtelijk van karakter) die ingrijpen op de leefomgeving van vele Utrechters én waar de gemeente initiatiefnemer of een belangrijke belanghebbende partij is. Nagenoeg altijd kan de gemeente zelf invloed uitoefenen en kan zij dat ook organiseren (of eisen van de particuliere initiatiefnemer) voor de belanghebbende Utrechters die er wonen, werken of studeren.

Toelichting, argumenten en kanttekeningen

Aanleiding
[Waarom kom je met dit voorstel? Wat is de aanleiding?]

Aanleiding is drieledig:

- ✓ dat de gemeente te vaak en onterecht wensen, initiatieven en voorstellen van Utrechters ***negeert*** bij de aanpak van gemeentelijke projecten;
- ✓ dat Utrechters nu jaarlijks meer dan ca. 20-30 petities en burgervoorstellen indienen en er ***écht te weinig*** door de gemeente mee wordt gedaan;
- ✓ dat de gemeente bij een project nu over alles beslist en Utrechters soms adviseren en dit ***geen*** recht doet aan het eigenaarschap en de deskundigheid in de buurt.

Dat wordt zichtbaar in diverse voorbeelden. Een indringend voorbeeld is de manier waarop Utrechters zijn betrokken bij het nieuwbouwplan voor de Merwedekanaalzone. Dat voorbeeld is in een aparte bijlage nader toegelicht. Maar deze casus is geen unicum. Helaas komt dit vaker voor; te vaak.

Context en doel
[Hoe is de situatie nu? Wat is het probleem? Wat moet er in jouw ogen veranderen en waarom? Wat wil je bereiken?]

Je praat mee, maar wordt niet gehoord. Je wil met buren een eigen idee/plan uitwerken, maar die ruimte geeft de gemeente niet. Zo verliezen Utrechters het vertrouwen in overheid én politiek. Dat moet anders. Bij gemeentelijke projecten verdienen bewoners, gebruikers en buurtondernemers méér invloed.

Goede redenen om dat te doen zijn:
(1) ***Belang eigen leefomgeving gaat voor alle andere belangen***.
Gemeentelijke projecten raken (bijna altijd) de eigen persoonlijke leefomgeving van Utrechters en dat is een hoger belang dan welk ander belang ook. Als je zelf ergens woont, werkt of studeert is de kwaliteit en de beschikbaarheid van de eigen woon-, werk- of studieruimte zo belangrijk. Zonder dat is het wonen, werken (of ondernemen) en studeren niet of niet goed mogelijk; het raakt een primaire behoefte en een persoonlijk belang. Anders gezegd, Utrechters zijn feitelijk 'sociaal eigenaar' van de plek, de ruimte, waarin zij wonen, werken en/of studeren. Bij belangrijke wijzigingen van die (leef)ruimte is het logisch dat deze belanghebbende Utrechters direct en actief worden betrokken. Meer dan alle andere betrokken partijen zoals vastgoedeigenaren die er niet zelf wonen en van beleggers en projectontwikkelaars; ofwel iedereen met alleen een commercieel belang. Kortom, een persoonlijk belang gaat voor een commercieel belang.
(2) ***Kwaliteit van de projecten wordt er beter van***.
Utrechters ter plekke zijn veelal buurt- en/of ervaringsdeskundig én kunnen zodoende kwalitatief een belangrijke bijdrage leveren aan het project. Sterker nog, in een goed mix met alle andere deskundigheden kan het er voor zorgen dat het project sterker wordt, kwalitatief beter. Meer deskundigheid levert altijd meer inzichten op, betere (en goedkopere) oplossingen en een fijner traject.
(3) ***Het vertrouwen in overheid en politiek neemt toe***.
Nu is het omgekeerde te vaak het geval. Als Utrechters worden 'genegeerd' verliezen zij vaak het vertrouwen in de gemeente, de overheid. Soms verliezen de Utrechters ook het vertrouwen in de politiek (de gemeenteraad) omdat in het politieke debat vaak te weinig en te laat er aandacht is voor het belang van de Utrechters zelf. Als we meer invloed gaan organiseren gaan we dit verlies van vertrouwen kunnen stoppen. Mensen zijn best bereid een 'nee' te accepteren, zo lang ze maar zien en ervaren dat ze zijn gehoord, dat eigen voorstellen serieus zijn genomen en zorgvuldig afgewogen.

Zie verder ook de bijlage 'Toelichting voorstellen Geef Utrechters méér invloed.'

Financiën

[Als uitvoering van dit burgerinitiatief kosten met zich meebrengt: een globale schatting van die kosten]

Nihil. De voorstellen kunnen eerder zelfs kosten besparen. Als Utrechters meer en eerder meedenken en invloed hebben bij gemeentelijke projecten zal dat leiden tot:

- ✓ kortere (en goedkopere) procedures (met minder bezwaren in een later stadium);
- ✓ kwalitatief betere (en goedkopere) oplossingen (waardoor er meer ruimte gaat zijn voor het inpassen van het project in de leefomgeving van alle direct belanghebbende Utrechters).

Bijlagen

- ✓ Petitietekst ‘Geef Utrechters méér invloed’.
  Zoals opgenomen op petitie.nl (met ruim 1.000 handtekeningen).

- ✓ Toelichting voorstellen ‘Geef Utrechters méér invloed’ d.d. 5 oktober 2021.
  Nadere uitwerking van de voorstellen en onderbouwing van het waarom.

- ✓ Invloed van burgers? Gevolgen nieuwe wijk Merwede voor omwonenden d.d. 28 mei 2021.
  Uitgewerkt voorbeeld, samen met o.a. ‘Houd Rivierenwijk Leefbaar’.

- ✓ Artikel AD Utrechts Nieuwsblad ‘Utrechter kan vaak niet gelijkwaardig meepraten’ d.d. 17 juli 2021.